

Pillanatkép

Lukácsi Júlia

Pécsi Tudományegyetem Művészeti kar

Festőművész, III. évfolyam

Témavezető: Habil. Ernszt András DLA, egyetemi docens

Az elmúlt időben főként a figurális témával foglalkoztam. Az elején inkább tanulmány jellegűek voltak a munkáim, az újabb képeim viszont már elrugaszkodnak ettől. A művészettörténeti órák vezettek rá arra, hogy a figurális téma legyen számomra jelenleg a legizgalmasabb, és innentől kezdve kezdtem ilyen téren gondolkozni. Nem csak maga az alak érdekelt, hanem az is mit rejt éppen a test, amelyben megbújik a lélek. Ez mellett még érdekel a figura formáinak megfogalmazása, az alakok anatómiája, mozgása és a mozdulatok által átadott érzései. Ez a fajta ábrázolás lehetővé teszi, hogy kifejezzem a saját tapasztalataimat, kapcsolataimat vagy akár érzelmeimet. A figura lehet realisztikus, vagy akár elképzelt forma is, de az arckifejezésükkel, a testtartásukkal vagy a testbeszédükkel tudunk érzelmeket tükrözni.

A pályamunkám elkészítése során az volt az egyik célom, hogy az adott pillanat hangulatát jelenítsem meg. Az ábrázolás témája egy ablakon kitekintő lány. A kép mérete 140x110 centiméter. A figura a középpontban áll, a kompozíciót pedig igyekeztem úgy elrendezni, hogy a kép kivágás véletlenszerűnek tűnjön. Ebből adódóan egy rövid mozzanatot ragadtam ki a mindennapi tevékenységek közül, amire az ember nem biztos, hogy felfigyelne. A kép intimitása különleges jelentőséggel bír, ha figyelembe vesszük, hogy az egyik lakótársam szerepel rajta, akivel több időt töltöttem együtt. Az intimitás itt nem a fizikai közelségben jelenik meg, hanem abban, hogy megfigyelhetjük azokat a pillanatokat, amelyek a lakótársam személyiségét jellemzik. A festményben elért megvilágítások és a kompozíció is hozzájárul ehhez az érzethez. A természetes fény finom árnyalatai, a függöny leheletnyi mozgása és a lakótársam laza öltözete egyfajta idillikus tér benyomását kelti.

A vázlat elkészítése több napot vett igénybe, többször is nekifutottam, hogy minél spontánabb módon jelenítsem meg a szituációt. Szabadkézzel rajzoltam fel az alakot és igyekeztem átfogalmazni a felhasznált fotót. Az alak felvázolása először a hordozó közepére került fel, majd később hátrébb csúsztattam a figurát, hogy ne legyen teljesen a középpontban. Festéskor igyekeztem az alapszín bizonyos részekben meghagyni, ugyanis szerettem volna, ha a festékrétegek alól előtűnne a lazúrosan felhordott barna árnyalatai. Mivel mindvégig fontos volt számomra, hogy az anyagok hatásait kézzel foghatóvá tegyem. Igyekeztem a textíliák, ruhadarabok puhaságát vagy éppen érdekesebb vagy vastagabb felületét, átlátszóságát kidolgozni. A már említett színű felfestést kihasználva alakítottam az anyagok redőzetét és finomságát. A festést néhol visszafogottabb ecsetvonásokkal, néhol pedig lazábban felvitt rétegekkel oldottam meg. Például a függöny területén, hogy minél inkább könnyednek és áttetsző felületnek tűnjön, mintsem nehéznek és masszívnak. A körvonalakat, melynél piros és kék színek dominálnak direkt módon hagytam meg, annak érdekében, hogy feloldja a finomabb részeket és így kissé

rajzosabbá tegye a képi világot. Hideg és meleg színek dominálnak az egész kép felszínén, ezzel szerettem volna kihangsúlyozni a kintről jövő meleg napfényt a hideg és árnyékos szoba fényeivel. A színkeverésnél az alapszíneket használtam, viszont más részeken, többfajta sárgákat és kékeket is beépítettem, mint például azurkék, ultramarint vagy a cinóber árnyalatait is használtam a kép felületén. A munkámon tudatosan alkalmaztam a komplementer színeket is, a sárga és a lila több helyen is megjelenik egymás mellett. A kidolgozáshoz olajfestéket használtam, aminek lassú száradási folyamata lehetővé tette, hogy a munkám lassan fejlesszem.

Ami az előzményt illeti, hasonló beállítással próbálkoztam már azon is, emellett ugyan azt a modellt alkalmaztam. Fontos szerepet játszott mindkét munkámon, a szentimentalitás és az intimitás, mert az teremti meg az atmoszférát, amely a lakótársammal megélt közös pillanatokra emlékeztet. Azonos az épület, azonos a szituáció. Egy egészen átlagos pillanatot ragadtam meg, amit végül fotó alapján festettem meg. A festmény egy előre lealapozott és impregnált kartonra készült, melynek mérete 100x70 centiméter. Alapszínként egy világos szürke színt használtam, itt viszont nem hagytam lazúros felületeket a festés során, inkább fedőbb festékrétegeket alkalmaztam. Igyekeztem a realista ábrázolásmódra is. A fény és árnyék kihangsúlyozása és a melankólia éreztetése volt számomra a fontos. A kintről beszűrődő fény egy másik világhoz tartozik, míg a belsőtérben elhelyezett figura az ablakon keresztül kitekint rá. Ebből adódóan született meg a Művészeti és Művészettudományi Diákköri Konferenciára beadott pályamunkám ötlete. A munka tervezése közben próbáltam olyan elmúlt évszázadok alkotói közül válogatni, akiknek munkásságuk inspiráló volt számomra.

Sandro Botticelli munkái hatnak rám a leginkább, azon belül is főleg a portréfestészete. Letisztult, finom ecsetvonásai vannak, mely mellé rajzos körvonalak is illeszkednek és néhol stilizált részek is felbukkannak, mint például a hajkorona megoldása. Mindazonáltal a *Vénusz születése* és a *Primavera* című munkája gyakorolta rám a legnagyobb hatást. Az utóbbinál ugyanis a nőies és a kecses, könnyed kézmozdulatok azok, amikben megtalálom a szépséget. Ezt a féle bájt próbáltam visszahozni és megeleveníteni.

Továbbá *Vermeer Van Delft* munkássága is fontos számomra, ahogyan kezeli a fény és az árnyék megfogalmazását, az izgalmas módon megoldott felületeket. Ahogy a ruhaanyagok és a különböző tárgyak kidolgozását harmonizálja az alapszín felhasználásával. *Vermeer* munkái közül az egyik legkedvesebb számomra a *Levelet olvasó lány*. Hasonló módon a figura az ablak előtt áll, így megvilágítja a kintről bejövő fény. Az ablak motívum itt is fontos szerepet

játszik, de igazából a pillanatnyiség is jellemző rá, mert a lány éppen valamilyen tevékenység közben lett megörökítve és az érzelmek kiülnek az arcára.

A OTDK-ra beadott munkám líraiságát az apró részletek finomságával és a hétköznapi pillanatok megragadásával szerettem volna elérni. A jelenet önmagában egyszerű, de mégis képes lehet a néző számára is mélyebb rétegeket feltárni. A líraiság leginkább a fény és a mozdulat ábrázolásában tapasztalható. A lágyan hullámzó függöny és a napsugarak játékosága szinte tapinthatóvá teszi a pillanat törékenységét. Az ilyen részletek, amelyek első pillantásra hétköznapiak tűnhetnek, a képen átalakulnak, és a mindennapokból valami időtlen vagy álomszerű élménnyé válnak. Ez a fajta érzékenység nem kíván központi szerepet, inkább csendben megbújik a részletek mögött.

A festmény készítése sok időt vett igénybe, mivel lassú kidolgozása szoros kapcsolatban áll a kép atmoszférájával és a megörökített pillanat finom részleteivel. Az alapos rétegezés lehetővé tette, hogy a textúrák és a tér mélysége fokozatosan bontakozzon ki.

A továbbiakban is szeretnék hasonló témákkal foglalkozni, és minél többet megmutatni a környezetemben történt pillanatokból.